

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
QUẢNG TRỊ
ĐỀ CHÍNH THỨC**
(Đề thi có 02 trang)

uigeli.xyz
KỲ THI TUYỂN SINH TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
NĂM HỌC 2026 - 2027
Khoá ngày 25/5/2026
Môn: NGỮ VĂN (CHUNG)

Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian giao đề)

Họ tên thí sinh: Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Năm lớp 9, lớp Hoà Bình đón thầy giáo chủ nhiệm mới, thầy mới chuyển công tác từ nơi khác về. Buổi học đầu tiên, cả lớp hồi hộp chờ đón thầy. Thầy bước vào lớp, ánh mắt nghiêm nghị (...). Thầy mặc áo dài tay cùng chiếc quần màu xám cũ và sơ vin rất gọn gàng. Mái tóc thầy đã điểm những sợi bạc. Khi thầy bước vào lớp, Hoà Bình nhớ mãi dáng đi hơi tập tễnh của thầy. Cả lớp đều nghĩ chân trái của thầy bị đau nhưng không ai dám hỏi. (...) Sau giờ học, cả lớp bắt đầu bàn tán xôn xao về thầy. Đứa khen thầy giảng bài dễ hiểu, đứa thì lắc đầu lo lắng bảo chắc thầy nghiêm lắm đây, ... Riêng Hoà Bình thì cứ băn khoăn mãi về bước chân tập tễnh của thầy.

Giờ sinh hoạt lớp tuần này khác với tuần trước. Thầy kể cho cả lớp nghe câu chuyện về cái chân tập tễnh của thầy. Quê thầy ở đây nhưng từ khi ra trường cho đến năm ngoái, thầy công tác ở một trường thuộc vùng khó khăn của tỉnh. Thầy kể các bạn học sinh ở đó khó khăn lắm, ngoài giờ học, các bạn còn phải làm rất nhiều việc để giúp đỡ ba mẹ. Có bạn còn phải mang cả em đến lớp. Có bạn đi học được vài buổi lại ở nhà làm việc, thầy phải đến từng nhà động viên các bạn đi học. Dù vậy, nhiều bạn vẫn học rất chăm và giỏi. Thầy thương các bạn lắm nên mỗi dịp hè, thầy thường gom sách vở, quần áo, đồ ăn, đồ chơi, ... mang lên cho các bạn. Hè năm ngoái, trên đường lên trường, đi qua những khúc cua quanh co, dù đã quen đường nhưng do chở đồ nặng, xe bị trượt bánh, thầy bị ngã văng ra xa khỏi xe, rồi bất tỉnh. Mãi sau có người dân phát hiện, đưa thầy đi bệnh viện. Sau tai nạn đó, giờ chân thầy thành ra tập tễnh như vậy. Thầy bảo vì thế nên mùa hè năm ngoái, thầy không mang được sách vở, quần áo, đồ chơi lên cho các bạn. Kể đến đây, giọng thầy trầm xuống. Rồi thầy chuyển công tác về trường này dù thầy rất muốn tiếp tục gắn bó với các bạn nhỏ ở đó.

- Mỗi khi trái gió trở trời, chân thầy nhức lắm. Thầy nhớ mấy đứa nhỏ trên đó, thỉnh thoảng gom được ít đồ lại nhờ người gửi lên.

Cả lớp ghen ngào. Mắt Hoà Bình rưng rưng.

Năm đó chuẩn bị thi chuyển cấp, nhờ những lời động viên, ân cần chỉ bảo của thầy, cả lớp Hoà Bình đều nỗ lực học tập. (...) Ngày chia tay, từng đứa học trò vụng về viết lưu bút và hứa với nhau sau này sẽ thành công để không phụ lòng thầy. Thầy chỉ cười: “Chỉ cần các em làm người tốt là đủ.”. Cuối năm học, lớp Hoà Bình đã cùng nhau gom sách vở, quần áo, truyện, ... nhờ thầy gửi đến các bạn nhỏ vùng khó khăn.

Cuộc sống cuốn mỗi người đi theo một ngã. Nhưng có những buổi chiều chậm lại, khi vô tình ngang qua ngôi trường xưa, trái tim lại gọi lên những hồi ức dịu dàng, hồi ức đẹp về một người đã từng kiên nhẫn gieo vào lòng những đứa trẻ hạt giống lòng tin và sự tử tế.

Thầy bây giờ không còn đứng lớp nữa. Mái tóc thầy bạc dần theo thời gian, sân trường giờ đã có những thế hệ học trò mới. Nhưng với Hoà Bình, người thầy năm xưa vẫn là một điều thiêng liêng trong hành trình trưởng thành, là người đã lặng lẽ thắp sáng những năm tháng đầu đời bằng trái tim hiền hậu và ánh mắt đầy yêu thương.

(Trích *Viết tiếp câu chuyện hoà bình*, Nguyễn Văn Chung¹, Nxb Đại học Sư phạm, 2025, tr.76-80)

¹ Nguyễn Văn Chung sinh năm 1983 tại Thành phố Hồ Chí Minh, là tác giả của nhiều bài hát nổi tiếng như “Nhật ký của mẹ”, “Vàng trắng khóc”, “Chiếc khăn gió ẩm”, ...

“*Viết tiếp câu chuyện hoà bình*” là cuốn sách kết hợp những câu chuyện cuộc đời giản dị, chân thành và những ca khúc âm nhạc được gợi cảm hứng từ chính những câu chuyện ấy, đồng thời còn là giai điệu cuộc đời, là hành trình đầy cảm xúc, nơi âm nhạc và văn học đưa bạn đọc trở về với những điều bình dị nhất nhưng cũng thiêng liêng nhất trong cuộc sống.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. (0,5 điểm) Xác định ngôi kể của đoạn trích trên.

Câu 2. (0,5 điểm) Chỉ ra 01 lời dẫn trực tiếp được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 3. (1,0 điểm) Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê trong câu: *Thầy thương các bạn lắm nên mỗi dịp hè, thầy thường gom sách vở, quần áo, đồ ăn, đồ chơi, ... mang lên cho các bạn.*

Câu 4. (1,0 điểm) Em hiểu như thế nào về câu nói của người thầy dành cho các bạn học sinh lớp chủ nhiệm trong ngày chia tay: “Chỉ cần các em làm người tốt là đủ.”

Câu 5. (1,0 điểm) Từ nội dung câu văn: “Nhưng với Hoà Bình, người thầy năm xưa vẫn là một điều thiêng liêng trong hành trình trưởng thành, là người đã lặng lẽ thắp sáng những năm tháng đầu đời bằng trái tim hiền hậu và ánh mắt đầy yêu thương.”, hãy rút ra bài học có ý nghĩa đối với bản thân.

(Trình bày khoảng 5 - 7 dòng)

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn khoảng 150 chữ phân tích nhân vật người thầy trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Thế kỉ XXI, xã hội có nhiều biến động, nhiều người chủ động để thích ứng nhưng cũng còn một số người e ngại sự thay đổi, không sẵn sàng dẫn thân để trải nghiệm.

Viết bài văn nghị luận khoảng 600 chữ đề xuất giải pháp khắc phục lối sống thụ động của giới trẻ hiện nay.

----- HẾT -----

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm)

LỜI GIẢI THAM KHẢO

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1. Xác định ngôi kể của đoạn trích.

Đoạn trích được kể theo **ngôi thứ ba**.

Người kể chuyện không trực tiếp xưng “tôi” mà gọi nhân vật bằng tên như: **Hoà Bình, thầy, cả lớp**. Cách kể này giúp câu chuyện được thuật lại khách quan, đồng thời vẫn thể hiện được cảm xúc, suy nghĩ của nhân vật Hoà Bình đối với người thầy.

Câu 2. Chỉ ra 01 lời dẫn trực tiếp được sử dụng trong đoạn trích.

Một lời dẫn trực tiếp trong đoạn trích là:

“Chỉ cần các em làm người tốt là đủ.”

Đây là lời nói trực tiếp của người thầy dành cho học sinh trong ngày chia tay.

Câu 3. Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ liệt kê trong câu văn.

Câu văn:

“Thầy thương các bạn lắm nên mỗi dịp hè, thầy thường gom sách vở, quần áo, đồ ăn, đồ chơi, ... mang lên cho các bạn.”

Biện pháp tu từ **liệt kê** được thể hiện qua các từ ngữ: **sách vở, quần áo, đồ ăn, đồ chơi**.

Tác dụng:

Biện pháp liệt kê giúp làm rõ những món đồ mà người thầy gom góp để mang đến cho học sinh vùng khó khăn. Đó không chỉ là đồ dùng học tập mà còn là những vật dụng thiết yếu trong cuộc sống. Qua đó, câu văn nhấn mạnh tình yêu thương, sự quan tâm chu đáo, thiết thực của người thầy đối với học trò. Đồng thời, biện pháp này cũng làm nổi bật vẻ đẹp nhân hậu, giàu lòng sẻ chia và tinh thần hi sinh thầm lặng của người thầy, khiến người đọc thêm xúc động, trân trọng.

Câu 4. Em hiểu như thế nào về câu nói: “Chỉ cần các em làm người tốt là đủ.”

Câu nói “Chỉ cần các em làm người tốt là đủ” thể hiện quan niệm giáo dục sâu sắc của người thầy.

Người thầy không đặt nặng việc học trò sau này phải thật giàu có, nổi tiếng hay đạt được thành công lớn lao. Điều thầy mong muốn nhất là các em biết sống tử tế, có nhân cách tốt, biết yêu thương, sẻ chia và có trách nhiệm với bản thân cũng như mọi người xung quanh. Câu nói ấy cho thấy với thầy, thành công thật sự của giáo dục không chỉ nằm ở điểm số hay thành tích, mà trước hết là giúp học trò trở thành những con người lương thiện, sống có ích cho đời.

Câu 5. Rút ra bài học có ý nghĩa đối với bản thân.

Từ câu văn trên, em rút ra bài học rằng mỗi người cần biết trân trọng và biết ơn những người đã yêu thương, dạy dỗ, dìu dắt mình trong hành trình trưởng thành. Thầy cô không chỉ truyền đạt tri thức mà còn thắp sáng trong học trò niềm tin, lòng nhân ái và sự tử tế. Vì vậy, em cần cố gắng học tập, rèn luyện đạo đức, sống biết yêu thương và sẻ chia với những người xung quanh. Đồng thời, em cũng cần biết lan tỏa những điều tốt đẹp mà mình nhận được để cuộc sống trở nên nhân văn hơn.

II. VIẾT

Câu 1. Viết đoạn văn khoảng 150 chữ phân tích nhân vật người thầy trong đoạn trích.

Người thầy trong đoạn trích là một người giáo viên giàu lòng yêu thương, tận tụy và nhân hậu. Ngay từ khi xuất hiện, thầy gây ấn tượng với dáng vẻ nghiêm nghị, mái tóc điểm bạc và bước chân tập tễnh. Đằng sau vẻ ngoài ấy là một trái tim ấm áp, luôn hết lòng vì học trò. Khi công tác ở vùng khó khăn, thầy không chỉ dạy chữ mà còn đến từng nhà động viên học sinh đi học, gom sách vở, quần áo, đồ ăn, đồ chơi để mang lên cho các em. Dù bị tai nạn khiến chân đi tập tễnh, thầy vẫn đau đáu nhớ học trò nơi cũ và tiếp tục nhờ người gửi đồ giúp các em. Đặc biệt, lời dặn “Chỉ cần các em làm người tốt là đủ” cho thấy quan niệm giáo dục cao đẹp của thầy. Nhân vật người thầy hiện lên thật đáng kính, là biểu tượng của tình yêu thương và sự hi sinh thầm lặng.

Câu 2. Viết bài văn nghị luận khoảng 600 chữ đề xuất giải pháp khắc phục lối sống thụ động của giới trẻ hiện nay.

Trong thế kỉ XXI, xã hội thay đổi nhanh chóng từng ngày. Khoa học công nghệ phát triển, tri thức liên tục được cập nhật, nhiều ngành nghề mới xuất hiện và cũng có không ít công việc cũ dần biến mất. Trước thực tế ấy, mỗi người cần chủ động thích nghi để phát triển. Tuy nhiên, một bộ phận giới trẻ hiện nay vẫn còn lối sống thụ động, ngại thay đổi, không sẵn sàng dấn thân để trải nghiệm. Đây là vấn đề đáng quan tâm và cần có những giải pháp phù hợp để khắc phục.

Lối sống thụ động là cách sống thiếu chủ động trong suy nghĩ và hành động. Người thụ động thường ngại khó, ngại thử thách, chỉ chờ người khác hướng dẫn hoặc quyết định thay mình. Họ dễ bằng lòng với hiện tại, sợ thất bại, sợ va chạm nên không dám bước ra khỏi vùng an toàn. Ở giới trẻ, biểu hiện của lối sống này có thể là học tập đối phó, thiếu mục tiêu rõ ràng, phụ thuộc quá nhiều vào cha mẹ, không chủ động rèn luyện kĩ năng, ít tham gia hoạt động xã hội hoặc ngại thay đổi bản thân.

Lối sống thụ động gây ra nhiều hậu quả. Trước hết, nó khiến người trẻ bỏ lỡ cơ hội phát triển. Trong một xã hội cạnh tranh và biến động, người không chịu học hỏi sẽ dễ bị tụt lại phía sau. Bên cạnh đó, sự thụ động còn làm con người thiếu bản lĩnh, thiếu khả năng tự giải quyết vấn đề. Khi gặp khó khăn, họ dễ chán nản, đổ lỗi hoặc buông xuôi. Về lâu dài, lối sống ấy có thể khiến người trẻ mất phương hướng, khó khẳng định giá trị bản thân và khó đóng góp tích cực cho cộng đồng.

Để khắc phục lối sống thụ động, trước hết mỗi bạn trẻ cần thay đổi nhận thức. Cần hiểu rằng thay đổi là quy luật tất yếu của cuộc sống. Nếu cứ sợ hãi và né tránh, ta sẽ mãi đứng yên trong khi xã hội không ngừng tiến về phía trước. Người trẻ cần xem khó khăn là cơ hội rèn luyện, xem thất bại là bài học cần thiết trên con đường trưởng thành. Khi có nhận thức đúng, chúng ta sẽ có thêm động lực để hành động.

Thứ hai, mỗi người cần xây dựng mục tiêu sống rõ ràng. Một bạn trẻ có mục tiêu sẽ biết mình cần học gì, làm gì và cố gắng vì điều gì. Mục tiêu không nhất thiết phải quá lớn lao, có thể bắt đầu từ những việc nhỏ như đọc sách mỗi ngày, học thêm một kĩ năng mới, cải thiện khả năng giao tiếp, rèn luyện ngoại ngữ, công nghệ hoặc tham gia một hoạt động tập thể. Những hành động nhỏ nhưng đều đặn sẽ giúp người trẻ dần thoát khỏi sự trì trệ.

Thứ ba, giới trẻ cần mạnh dạn bước ra khỏi vùng an toàn. Muốn trưởng thành, con người không thể chỉ sống trong sự bao bọc. Các bạn trẻ nên chủ động tham gia hoạt động ngoại khóa, công việc tình nguyện, trải nghiệm nghề nghiệp, các cuộc thi, dự án học tập hoặc những môi trường mới. Qua trải nghiệm, mỗi người sẽ hiểu rõ điểm mạnh, điểm yếu của bản thân, rèn được sự tự tin, khả năng thích nghi và tinh thần trách nhiệm. Bên cạnh nỗ lực cá nhân, gia đình và nhà trường cũng có vai trò quan trọng. Cha mẹ không nên bao bọc con quá mức mà cần khuyến khích con tự lập, tự đưa ra lựa chọn và chịu trách nhiệm với lựa chọn ấy. Nhà trường cần tăng cường các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, làm việc nhóm, thuyết trình, nghiên cứu dự án để học sinh được chủ động học tập và sáng tạo. Xã hội cũng cần tạo thêm những sân chơi lành mạnh, những cơ hội học tập, khởi nghiệp, tình nguyện để người trẻ được thử sức và cống hiến.

Tuy nhiên, chủ động dấn thân không có nghĩa là hành động liều lĩnh, thiếu suy nghĩ. Người trẻ cần biết lựa chọn trải nghiệm phù hợp, có kế hoạch, có trách nhiệm và luôn giữ những giá trị đạo đức tốt đẹp. Sự chủ động phải đi cùng với hiểu biết, bản lĩnh và tinh thần cầu tiến.

Tóm lại, lối sống thụ động là rào cản lớn đối với sự phát triển của giới trẻ trong xã hội hiện đại. Để khắc phục, mỗi người cần thay đổi nhận thức, đặt mục tiêu, tích cực học hỏi, dám trải nghiệm và rèn luyện bản lĩnh. Khi người trẻ biết sống chủ động, họ không chỉ làm chủ tương lai của chính mình mà còn góp phần xây dựng một xã hội năng động, sáng tạo và tốt đẹp hơn.